

10—24/14/1959.

Selegt: 800pl. 812

801 hrs

095/10/59

810 — ab 1983

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERHELYETTESEINEK**

14. számú utasítása

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERHELYETTESEINEK**

14. számú UTASÍTÁSA

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának a BM. hivatásos személyi állománya szolgálatáról szóló 1959. évi 105. számú határozata 38. pontja elrendeli, hogy az állományt megillető jogosultságok (szolgálati időpótlék, szabadság, leszerelési segély, nyugdíj) kiszámításának alapjául valamennyi beosztott szolgálati idejét meg kell állapítani. A szolgálati idő megállapítására vonatkozóan — az Elnöki Tanács határozatában kimondott alapelvek figyelembevételével — a következőket rendeljük el:

AZ UTASÍTÁS HATÁLYA

1. Jelen utasítás szerint kell a szolgálati idejét megállapítani:

- a) a rendőrség (beleértve a politikai-nyomozó állományt is)
- b) a határőrség,
- c) a karhatalom,
- d) a légoltalom,
- e) a büntetésvégrehajtás, és
- f) az állami tűzoltóság

hivatásos állományába tartozó katonai és irodai rendfokozatú tagjainak (továbbiakban: testületi tag).

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

2. Szolgálati időnek kell tekinteni a BM. hivatásos állományában katonai, vagy irodai rendfokozatban eltöltött időt.

A „BM. hivatásos állomány” megjelölés alatt a felszabadulás után létrehozott belügyi testületek, valamint a felszabadulás előtti rendőri és bör-

tönügyi szervek állományát kell érteni. A nem állami tűzoltó szerveknél teljesített szolgálat a „BM. hivatásos állományában” töltött szolgálatnak nem tekinthető.

3. A BM. hivatásos állományában eltöltött idővel egy tekintet alá tartozónak kell venni azt az időt is, amelyet a testületi tag a Néphadsereg kötelékében hivatásos állományúként katonai, vagy irodai rendfokozatban, ki-nevezett minőségben eltöltött.
4. A 2. és 3. pontban foglaltakon kívül szolgálati időként, be kell számí-tani azt az időt, amelyet a testületi tag 20. életévét követően:
 - a) sorozott állományúként, tényleges katonai vagy honvédelmi, illetve ezzel egy tekintet alá eső szolgálatban,
 - b) továbbbszolgálatban,
 - c) tartalékosként ideiglenes tényleges, illetve honvédelmi és ezzel egy tekintet alá eső szolgálatban,
 - d) a más fegyveres testület állományában eltöltött.
Ezen alpont alapján kell beszámítani a felszabadulás előtti nem belügyi fegyveres testületeknél eltöltött szolgálati időket,
 - e) hadifogságban töltött,
 - f) öregségi, illetőleg betegségi biztosítással járó munkaviszonyban, vagy mint keresőképtelen betegségi biztosításban töltött.

Ezen alpont alapján kell beszámítani mindazt az időt, amely a 67/1958. (XII. 24.) Korm. sz. rendelet 22. és 25. §-a szerint beszámít-ható és amelyet egyéb címen nem számítottak be, nevezetesen:

- a BM. polgári állományában,
- a bármilyen közszolgálatban — ideértve a városi, községi és üzemi tűzoltóságot is — eltöltött időt,
- bányanyugbérbiztosításban,
- az állammal nyugellátás szempontjából viszonyosságban álló intéz-mény alkalmazásában töltött időt,
- a közszolgálati alkalmazottak korpótlék és szabadságidő szempont-jából beszámított idejét, ha a beszámítás az 1952. évi január hó 1. napja előtt történt,
- a vállalati nyugdíjbiztosításban töltött időt, ha azt az állam elis-merte, illetve, ha a vállalati nyugdíjpénztár kötelezettségeit átvette,
- az öregségi, rokkantsági, özvegyeségi és árvasági (haláleseti) bizto-sításban, valamint a bányanyugbérbiztosításban önkéntes fizetéssel és önkéntes továbbfizetéssel töltött időt,

- az Újságírók Szantórium Egyesületének betegségi biztosítására jogosult tagjaként munkaviszonyban töltött időt,
- a színházak művészeti dolgozóinak azt az idejét, amely alatt öreg-ségi, rokkantsági, özvegységi és árvasági (haláleseti) biztosítási kötelezettség szünetelt,
- az 1944. évi június hó 30. napját megelőzően háztartási alkalmazottként munkaviszonyban töltött időt, ha ezt a dolgozó eredeti munkakönyvvél, vagy hiteltérdemlő egykori okirattal igazolja,
- a kisipari szövetkezeti tagnak önkéntes biztosításban, valamint a szövetkezeti kötelező kölcsönös biztosításban töltött idejét,
- az ügyvédjelölteknek ebben a minőségben eltöltött és az Ügyvédi Kamara által igazolt idejét,
- a Munkaerőtartalékok Hivatala mesterképző technikumán eltöltött tanulmányi időt,
- az államközi társadalombiztosítási egyezményekben meghatározott időket,
- a nemzetközi szervezethez tagként, vagy munkatársként küldött személyeknek ebben a minőségben eltöltött idejét,

g) a fasizmus elleni fegyveres harcokban, más szocialista állam hadseregében töltött időt.

Ennek az alpontnak az alapján kell beszámítani az ellenállási mozgalmakban, a spanyol és görög szabadságharcokban eltöltött időt is,

h) a felszabadulást megelőzően a munkásmozgalomban folyamatosan, illetve munkásmozgalmi tevékenység miatt börtönben (internálásban) eltöltött időt,

i) a szabadságvesztés büntetésben töltött időt, amennyiben a bíróság utólag az ítéletet jogerősen megsemmisítette, illetve jogerős felmentő ítéletet hozott.

5. Az Elnöki Tanács 1959. évi 105. számú határozata 38. pontja alapján a belügyminiszter indokolt esetben — igazolható szolgálati viszonyban töltött idők hiányában — engedélyezheti a 20. életévtől eltelt időnek szolgálati időként való beszámítását.

6. Nem szabad sem a 4. sem az 5. pont alapján történő beszámítás esetén szolgálati időként figyelembe venni az egyetemek, és főiskolák rendes (nappali) tagozatán töltött tanulmányi időt, kivéve, ha a tanulmányi idő alatt a testületi tag munkaviszonyban állott.

7. Ugyanazt az időt két jogcímen, kétszeresen beszámítani nem lehet.

A SZOLGÁLATI IDŐ MEGÁLLAPÍTÁSA

8. A szolgálati idő megállapítása annak a naptári időpontnak a megállapítását jelenti, amelytől a testületi tag szolgálati viszonya — a szolgálati időpótlék, szabadság, leszerelési segély, nyugdíj, illetve a szolgálati viszonyhoz fűződő egyéb jogosultságok szempontjából — folyamatosnak számít.
9. A szolgálati idő kezdetét a véglegesítéskor, illetve végleges jellegű kinevezéssel egyidejűleg kell megállapítani.

Az 1959. évi március hó 1. után állományba kerülők szolgálati idejének megállapítása.

10. A szolgálati időt a jelen utasítás 1. sz. mellékletének megfelelő, a testületi tag által kitöltött és a szükséges okmányokkal ellátott kérdőív alapján kell megállapítani.
11. A beszámítandó időket külön-külön igazolni kell.
Igazolásként olyan írásos bizonyíték fogadható el, amelyből kétségtől megállapítható a beszámítani kívánt munkaviszony, szolgálati viszony fennállása és annak időtartama. Így elsősorban:
 - a) a sorozott állományuként, vagy tartalékosként ideiglenes tényleges szolgálatban eltöltött időre vonatkozóan a katonakönyv, ezenkívül az illetékes kiegészítő parancsnokság által kiadott igazolás, továbbá más illetékes katonai szerv által kiadott egykorú hiteltérdemlő igazolás,
 - b) közszolgálatban, — a BM-en kívül egyéb fegyveres vagy annak minősülő szervek alkalmazásában — eltöltött idő esetén a kinevezési okmány, vagy más alkalmazó szerv által kiállított és a szolgálati viszony igazolására alkalmas okmány, okirat, igazolás szolgál,
 - c) a közszolgálaton kívüli munkaviszony igazolására, főleg a munkakönyv és a biztosítás fennállásáról, illetve időtartamáról az SZTK. Járulékos Osztálya által kiállított igazolás fogadható el,
 - d) a munkásmozgalmi tevékenység, illetve annak következtében börtönben (internálásban) eltöltött idő a más szocialista állam hadseregében, az ellenállási mozgalomban, illetve felszabadító harcokban való részvétel időtartamát egykori hiteltérdemlő okmányok, vagy az illetékes Párt- és Szakszervezeti szervek írásbeli igazolása, szakszervezeti tagkönyv alapján lehet beszámítani.
12. A beszámítható szolgálati időket napokban kell összeadni és az évekre történő átszámításnál 365 napot kell egy évnél tekinteni. A teljes éveken felüli napok számát figyelmen kívül kell hagyni.

A beszámítható szolgálati idők közötti 30 napnál rövidebb munkaviszony megszakításokat, munkaviszonyban töltött időként kell számításba venni. A betegség, terhesség, szülés, illetmény nélküli szabadság következtében igazoltan mulasztott időt szolgálati viszonyban töltött időnek kell tekinteni. Be kell számítani a szolgálati időbe azt az időt is, amely a jogtalan elbocsátás és a visszavétel között telt el, ha a visszavétel az elbocsátás hatálytalanításával történik.

A beszámításnál nem lehet figyelembe venni a beszámítás évében eltöltött szolgálati időt.

13. A szolgálati idő kezdetét az alábbiak szerint kell meghatározni:

- a) az igazolt munkaviszonyok alapján történő beszámítás esetén a beszámítható teljes évek számát le kell vonni abból az évszámból, amely évben a beszámítás történt és az így kapott naptári év január 1. napját kell a szolgálati idő kezdetének venni. (Pl. X testületi tag beszámított szolgálati ideje a folyó évben — 1959-ben eltelt időt figyelmen kívül hagyva — 17 év, 218 nap. A figyelembe vehető teljes évek száma tehát 17 év, ezt az 1959-es évszámból levonva, a szolgálati idő kezdete 1942. január hó 1. napja lesz),
- b) az 5. pontban említett kivételes eljárás alapján történő beszámítás esetén a szolgálati idő kezdetét annak az évnek január hó 1. napjában kell meghatározni, amelyben a testületi tag 20. életévét betöltötte. Ha azonban a testületi tag 20. életévének betöltése után, a munkaviszony egyidejű fenntartása nélkül valamelyik egyetem, vagy főiskola rendes (nappali) tagozatán tanulmányokat folytatott, a 20. életév betöltésének évéhez hozzá kell adni az egyetemen, főiskolán eltöltött tanulmányi időt, s az így kapott év első napját kell a szolgálati idő kezdetének tekinteni.

A számításoknál egy tanulmányi évet egy naptári évnek kell venni.

14. A Néphadsereg hivatásos állományából közvetlenül a BM. állományába kerülő testületi tag szolgálati idejének kezdeteként a Néphadseregnél megállapított időpontot kell — az arról kiadott igazolás alapján — külön beszámítási eljárás nélkül elfogadni.

**Az 1959. évi március hó 1-én állományban lévők
szolgálati idejének megállapítása**

15. Az 1959. március hó 1. napján állományban lévők közül azok szolgálati idejét, akik 1945. január 1. napja, illetve a felszabadulás után közvetlenül a polgári életből vagy a Néphadseregből első ízben kerültek a BM. hivatásos állományába 20. életévüktől külön igazolás nélkül kell beszámítani.

Ha azonban a testületi tag 20. életévét megelőzően került BM. hivatásos állományába — és azt megfelelően igazolni is tudja — szolgálati ideje kinevezésétől is számítható.

16. A 15. pontban foglaltak szempontjából a „BM. hivatásos állománya” fogalom értelmezésére vonatkozóan a 2. és 3. pontban foglaltak irányadók. A „polgári életből első ízben” hivatásos állományba kerültek kell tekinteni mindazokat a jelenleg állományban lévőket, akik a felszabadulás előtti rendőri, katonai és börtönügyi szerveknél hivatásos állományuként nem teljesítettek szolgálatot. Így polgári munkaviszonynak számít a városi, községi, üzemi tűzoltóságnál, a pénzügyőrségnél, vámőrségnél eltöltött idő is.
17. Az 1959. március hó 1-én állományban lévők közül azok szolgálati idejét, akik a felszabadulás előtti rendőri, katonai, börtönügyi szervek hivatásos állományában voltak, valamint akik a 15. pont alapján 20. életévüket megelőző szolgálati idejük beszámítását is kérik, a 10—13. pontokban foglaltak alkalmazásával kell megállapítani.
18. A 15. pont hatálya alá tartozók szolgálati idejének megállapítása a — jelen utasítás 2. sz. melléklete szerinti — „nyilatkozat” alapján történik. A szolgálat kezdetének időpontját a 13. b) alpontban foglaltak szerint kell megállapítani.

A szolgálati idő megállapításával kapcsolatos egyéb teendők.

19. A szolgálati idő kezdetének megállapítására vonatkozó eljárás lefolytatása az illetékes személyzeti szerv feladata és azt hivatalból kell kezdeményeznie.
20. A szolgálati idő kezdetének megállapítása annak a parancsnoknak (vezetőnek) hatáskörébe tartozik, aki a testületi tag véglegesítésére, illetve végleges jellegű kinevezésére a hatásköri lista szerint jogosult.
A szolgálati idő megállapított kezdő időpontját, a véglegesítésről szóló állományparancsnak tartalmaznia kell.
21. A 20. pontban foglaltaktól eltérően — tekintettel arra, hogy a Szolgálati Törvény hatályba lépése folytán az egész állomány szolgálati idejének kezdő időpontját meg kell állapítani — a f. évi március hó 1. napján állományban lévők szolgálati idejének meghatározására és állományparancsban való megjelentetésére:
 - a) országos parancsnokok, központi főosztály és önálló osztályvezetők, megyei (budapesti) rendőrfőkapitányok tekintetében a személyzeti miniszterhelyettes,

- b) az Országos Rendőrfőkapitányság és BM. II. Főosztály központi állományába tartozók tekintetében az Országos Rendőrfőkapitányság, illetve a BM. II. Főosztály vezetője,
 - c) a Határőrség, Karhatalom, Kormányőrség, Légoltalom, Büntetésvégrehajtás, Tűzoltóság állományába tartozók tekintetében az Országos Parancsnokság vezetője,
 - d) a minisztérium központi szerveinek állományába tartozók tekintetében, az illetékes főosztály és önálló osztály vezetője,
 - e) a budapesti és megyei rendőrfőkapitányságok állományába tartozók tekintetében a főkapitányságok vezetői
- jogosultak.
22. Az állományparancs alapján a testületi tag részére a 3. sz. minta szerinti igazolást kell kiadni, egyidejűleg a kérdőívvel esetlegesen beterjesztett okmányait vissza kell küldeni.
- A szolgálati időt, illetve annak kezdetét megállapító személyzeti szerv a kérdőíven tartozik feljegyezni azokat az okmányokat, amelyek alapján a szolgálati időt megállapította és azt, hogy az egyes okmányok alapján dátumszerűen mely időponttól-időpontig terjedő időt vett figyelembe.
23. A szolgálati idő kezdetéről kiadott állományparancs alapján a szolgálati idő kezdetét fel kell jegyezni a parancs számának feltüntetésével a „szolgálati adatlap” „egyéb bejegyzések” rovatába, illetve a 6. sz. nyilván tartó kartonon a „szolgálatba állítása” nevű rovatba, valamint az illetményszámfejtőlap fejrészének vonatkozó sorában.
- A szolgálati idő megállapításának alapját képező kérdőívet a testületi tag személyi anyagában kell elhelyezni.

VEGYES RENDELKEZÉSEK

24. A szolgálati idő megállapított és igazolt kezdetétől a BM. hivatásos állományából történő kiválásáig eltöltött idő folyamatos szolgálati viszonyban töltött időnek minősül. Alapul szolgál — a BM. hivatásos állományából történt kiválás és a polgári életben való elhelyezkedés esetén — mindazon jogosultságok elnyeréséhez, amelyet a Munkatörvénykönyve a folyamatos szolgálati (munka) viszony fennállásához fűz.
25. A továbbsszolgáló állományúak szolgálati idejét továbbra is az érvényben lévő rendelkezéseknek megfelelően kell számítani, azaz:
- a) a szolgálati időpótlék tekintetében a 67/1957. min. hely. ut. 5. §-ában foglaltak szerint,

- b) az évi rendes szabadság szolgálati idő után járó része esetében a 20. életév betöltése szerinti év első napjától,
- c) nyugdíjjogosultság szempontjából a nyugdíjazásra vonatkozó mindenkor érvényes jogszabályoknak megfelelően.
26. A szolgálati idő kezdetének megállapításához szükséges, a személyzeti szervek által kiadott kérdőív, illetőleg nyilatkozat, valamint a szolgálati idő igazolására vonatkozó okmányok, nem kellő időben (legfeljebb 90 napon belül) vagy nem megfelelő benyújtása esetén, ha emiatt a szolgálati idő megállapítása késedelmet szenved, a szolgálati időpótlék legfeljebb a „kérdőív” „nyilatkozat” beadását megelőző három hónaptól jár. E három hónapba a benyújtás hónapja is beleszámít. Egyébként a szolgálati időpótlék a véglegesítés napjától jár.
27. Az esetben, ha a testületi tag nem ért egyet szolgálati ideje kezdő időpontjával, az erről szóló „igazolás” kézhezvételét követő 15 napon belül panaszt tehet a beszámítást végző parancsnoknál.
28. A pénzügyi szervek (illetményszámfejtő helyek) a szolgálati idő kezdetéről szóló állományparancs alapján vizsgálják felül az egyes testületi tagok részére jelenleg folyósított szolgálati időpótlék összegét és azt 1959. március 1-ig visszamenőleg az új szolgálati időnek megfelelően módosítsák.
29. A szolgálati időpótlék felülvizsgálata és módosítása következtében kiutalásra kerülő különbözet f. évi április havi összegét a pénzügyi osztályok legkésőbb 1959. július hó 15. napjáig a BM. Terv- és Pénzügyi Főosztálynak jelentsek.

Jelen utasítás 1959. március hó 1. napjával lép hatályba. A szükséges mértékben az egész személyi állománnyal ismertetni kell.

Budapest, 1959. május hó 12.

Horváth Gyula s. k.
miniszterhelyettes

Bartos Antal s. k.
miniszterhelyettes